

**การนำหลักพุทธปรัชญาเรื่องอริยสัจ ๔
มาใช้ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษาของครู
ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๓**
**An Application of Buddhist Philosophy Four Noble
Truths in to the Course Syllabus of Social Studies Teachers
in Srisaket Primary Educational Service Area Office 3**

สุภาพร วงศ์ชาลี*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาการนำหลักพุทธปรัชญาเรื่อง อริยสัจ ๔ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๓ ๒) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ตามหลักพุทธปรัชญาอริยสัจของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๓ และ ๓) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการนำหลักอริยสัจ ๔ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๓ กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๓ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๖ จำนวน ๕๖ โรงเรียน จำนวน ๓๕๗ คน โดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ตามหลักพุทธปรัชญาอริยสัจ ๔ ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๓ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๔.๓๕ และในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษาตามหลักอริยสัจ ๔ ยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาข้อมูล แนวคิด ค่านิยม วิธีการคิด หาเหตุผล วิธีการแสดงความคิดเห็นของตนเอง ในขบวนการเรียนรู้ผู้เรียนจะค่อยๆ สะสมความรู้และทักษะความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

* นักศึกษาสาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

คำสำคัญ: ปรัชญาการศึกษา, พุทธปรัชญา, อริยสัจ ๔

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the application of the Buddhist Philosophy's four noble truths (Ariyasacca) used for the social studies subject teacher's learning management in Sisaket primary education service area office 3. 2) to examine the Matthayomsuksa of 3 students' satisfaction toward the teachers' learning activities in Social Studies subject by applying the four noble truths in Sisaket primary education service area office 3 and 3) to study the problems and suggestions by applying the four noble truths to use for the Social Studies teachers' learning management in Sisaket primary education service office 3. The sample used in this research consists 357 Matthayomsuksa 1) Matthayomsuksa 3 students, in the second semester in 2013 academic year, from 56 schools which belong to Sisaket primary education service area office 3. Furthermore, the table of Krejcie and Morgan and random sampling are also used as the tool to analyze the data for this study.

A result of this research was found that: Matthayomsuksa 3 students satisfied to the teachers' learning activities by means of applying the four noble truths in Social Studies subject in Sisaket primary education service area office 3. The overalls have a great in level and the mean is 4.35 in percentage. The learning activities in Social Studies subjects via the four noble truths further support the learners to acquire the data, concept, reasoning, and self-opinion of learners in learning process. The learners gradually develop the knowledge and skills in self-learning acquisition effectively.

Keywords: Philosophy of Education, Buddhist Philosophy, Four Noble Truths

๑. บทนำ

มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องอาศัยการเรียนรู้เพื่อการดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ ดังนั้นมนุษย์จึงได้ส่งสมความรู้ และประสบการณ์ถ่ายทอดจาก

บรรพบุรุษต่อเนื่องกันมาจนถึงปัจจุบัน เพื่อนำความรู้ที่สั่งสมมานั้นมาใช้ประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ตลอดจนสามารถนำมาป้องกันและแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างดี ปรัชญาคือศาสตร์ที่ว่าด้วยหลัก

แห่งความรู้และความเป็นจริงที่เน้นศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องในด้านต่างๆ^๑ ยิ่งในโลกปัจจุบันกระแสความเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบให้วิถีชีวิตต้องเปลี่ยนแปลงไปการศึกษาจึงเป็นกระบวนการหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในฐานะที่เป็นรากฐานสำคัญที่สุดประการหนึ่งในการแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าในสังคมให้เกิดขึ้น ด้วยการศึกษานั้นพัฒนาส่งเสริมศักยภาพและขีดความสามารถในแต่ละด้านของมนุษย์ให้เกิดขึ้นได้ ทั้งในด้านการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเป็นสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ นอกจากนี้การศึกษายังเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างชาติให้เจริญรุ่งเรืองมั่นคง ดังนั้นทุกประเทศจึงจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนของตนตามความมุ่งหมายหรือนโยบายที่กำหนดโดยรัฐบาลของประเทศนั้นๆ สำหรับระบบการศึกษาในประเทศไทยนั้นได้แบ่งการศึกษาออกเป็น ๔ ช่วงชั้น คือช่วงชั้นที่ ๑ ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ ช่วงชั้นที่ ๒ ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ช่วงชั้นที่ ๓ คือระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (มัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓) และช่วงชั้นที่ ๔ คือระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖) โดยในช่วงชั้นที่ ๔ นั้นนอกจากจะมีการจัดการศึกษาในสายสามัญ

แล้ว ยังมีการจัดการศึกษาในสายอาชีพด้วย ซึ่งในระดับชั้น ปวช. ๑-๓ นั้นจะเทียบเท่ากับระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยนักเรียนที่เลือกสายสามัญมักมีความตั้งใจ ที่จะศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย ส่วนนักศึกษาที่เลือกสายอาชีพมักวางแผนเพื่อเตรียมพร้อมสู่การจ้างงานและศึกษาเพิ่มเติม ซึ่งมนุษย์กับการศึกษาถือว่าเป็นของคู่กัน การศึกษาทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาศักยภาพของตัวเองมนุษย์ เพราะการศึกษาเป็นการฝึกฝนให้ชีวิตดำเนินไปในวิถีที่ถูกต้องดีงาม ทำให้ได้ค้นพบสิ่งต่างๆ มากมาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้คือบรรดาศาสตร์ที่หลากหลายสาขาที่เราพากันศึกษาในปัจจุบัน^๒

ในการจัดการศึกษาของไทยในแต่ละระดับก็จะประกอบไปด้วยรายวิชาต่างๆ ที่ถูกจัดไว้ตามความเหมาะสมตามวัยและศักยภาพของนักเรียนที่สามารถเรียนรู้ได้โดยรายวิชาหนึ่งที่น่าสนใจคือรายวิชาสังคมศึกษานั้น ถือเป็นวิชาสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนได้รู้ถึงสภาพความเป็นไปที่แท้จริงของสังคมนั้นๆ ทั้งมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักปรับตนเองให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่ตนมีส่วนเกี่ยวข้อง มีความตื่นตัวต่อปัญหาของสังคมเข้าใจปัญหามองเห็นแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมนั้นๆ และขณะเดียวกันเน้นให้ผู้เรียนได้สำนึกว่าสภาพของสังคม เข้าใจปัญหา มองเห็นแนวทางการแก้ปัญหา ด้วยการหลักการเน้นให้ผู้เรียนได้สำนึกถึงสภาพ

^๑ จักรพรรณ วงศ์พรพิน, “โลกทัศน์ทางปรัชญาว่าด้วยบ่อเกิดแห่งสรรพวิทยา”, วารสารวิชาการธรรมทรรศน์, ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ตุลาคม ๒๕๕๗) : หน้า ๑๖.

^๒ จักรพรรณ วงศ์พรพิน, “ปรัชญาการศึกษากับการเรียนรู้ของมนุษย์”, วารสารวิชาการธรรมทรรศน์, ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๓ (พฤศจิกายน ๒๕๕๗-กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘) : หน้า ๔๒.

ปัญหาอื่นๆ ของสังคมไทยว่ายังมีอะไรบ้าง เพื่อเป็นการฝึกให้รู้จักสังเกตและมองเห็นเป็นปัญหาจากสิ่งรอบตัววิชาสังคมศึกษา จึงเป็นวิชาบังคับที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเพราะเป็นวิชาที่ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันบนโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เชื่อมโยงเศรษฐกิจที่แตกต่างหลากหลาย ช่วยให้เกิดการปรับตัวกับบริบทสภาพแวดล้อมและเป็นพลเมืองที่รับผิดชอบ มีความสามารถทางสังคม มีความรู้ ทักษะ คุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม เกิดความเจริญงอกงามในทุกๆ ด้าน การศึกษานอกจากจะสอนให้คนเก่งแล้วจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอบรมให้ดีพร้อมกันไปด้วย ประเทศเราจึงจะได้คนที่มีคุณภาพคือ เป็นคนเก่งและคนดีมาเป็นกำลังของบ้านเมืองให้ความเก่งเป็นปัจจัยและพลังสำหรับการสร้างสรรค์และให้ความดีเป็นปัจจัยเพื่อประคับประคองหมุนนำความเก่งไปในทางที่ถูกที่อำนวยผลประโยชน์อันพึงประสงค์^๓

จากการศึกษาของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการศาสนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๒๘ จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดยโสธร ได้ทำการศึกษาโครงการการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย พบว่าในด้านวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ครูผู้สอนมากกว่าร้อยละ ๗๐ ใช้การบรรยายเป็นหลัก

ส่วนเรื่องสัดส่วนเวลาที่ครูสอนกับนักเรียนพูดตอบ ปรากฏว่าความถี่ของกิจกรรมของครูมีมากกว่านักเรียน เพราะฉะนั้นครูเป็นผู้ผูกขาดในห้องเรียน อันจำเจ การเรียนรู้มักเป็นไปในลักษณะของการถ่ายทอด เพื่อให้จำเหมือนนกแก้วนกขุนทองมากกว่าจะสอนให้คิดกล่าวคือ เรียนแบบท่องจำ ปรากฏการณ์เช่นนี้ทำให้คนไทยไม่เคยได้รับการฝึกฝนให้คิด เช่น ไม่รู้จักตั้งคำถาม ไม่คิดสงสัย ไม่คิดแตกต่างหรือคิดวิพากษ์ ไม่สามารถคิดวิเคราะห์ได้ อีกทั้งการทดสอบความรู้ที่เรียนมามักจะเป็นลักษณะปรนัยมากกว่าอัตนัยทำให้คนไม่ถูกบังคับให้คิดคมชัดผ่านการเขียนจึงขาดกระบวนการบริหารความคิดไม่มีความคิดที่ชัดเจนเป็นระบบหรือคิดอย่างรอบคอบทั้งในด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน พบว่ายังด้อยในการส่งเสริมลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ อันได้แก่ ความมีวินัย ความใฝ่รู้ ความรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น การเคารพในสิทธิและหน้าที่ การแก้ปัญหาอย่างมีหลักการและมีเหตุผลการพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า ซึ่งทำให้เด็กหย่อนความสามารถในการคิด การทำงาน และการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๓ ก็มีปัญหาดังเช่นเดียวกันในกระบวนการของการ

^๓ ยุทธการณัฏฐ์ พรหมเดช, “รูปแบบที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการเสริมสร้างคุณภาพจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น”, *วารสารวิชาการธรรมทรรศน์*, ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๑ (มีนาคม-มิถุนายน ๒๕๕๘) : หน้า ๒๓.

ถ่ายทอดองค์ความรู้และการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะในกลุ่มเรียนรู้รายวิชาสังคมนั้นยากที่จะสอนให้นักเรียนได้เข้าใจและมีองค์ความรู้ในการคิด ที่มีเหตุผลมีผลสืบค้นคำตอบที่เป็นจริง เพื่อให้นักเรียน นั้นสามารถนำความรู้ไปสู่อะไรก็ได้ที่ตนต้องการ ถูกต้อง เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคมต่อไป ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องมีเทคนิคในกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สนองต่อการสร้าง องค์ความรู้ตามที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น หากจะยึดการเรียน การสอนแบบการบรรยาย หรือแบบท่องจำแล้ว ก็ไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายในรายวิชาได้

ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน การเรียนรู้รายวิชาสังคมนั้น วิธีสอนตามแนวคิดทฤษฎี แบบอริยสัจ ๔ ถือเป็นการเรียนการสอนที่น่าสนใจ เพราะเป็นวิธีที่เน้นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอนนั้น ด้วยรูปแบบวิธีการสอนอันเป็น กิจกรรมในทางปฏิบัติอย่างมีเหตุผลมีผล นอกจากปัจจัยด้านองค์ประกอบในการพัฒนาอื่นๆ แล้ว ความพร้อมที่จะได้รับการพัฒนาหรือความสามารถในการเรียนรู้ก็จะมีไม่เท่ากัน^๔ ซึ่งถือเป็น รูปแบบการสอนตามหลักแห่งวิถีทางพุทธศาสนาที่มีความน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง เพราะสามารถนำมา แก้ไขปัญหาและกระบวนการสร้างองค์ความรู้ในรูปแบบต่างๆ ให้เกิดขึ้นได้ ทั้งยังส่งเสริมทำให้ ผู้เรียนมีความสามารถคิดวิเคราะห์ได้อย่างมีเหตุผล ดังนั้นวิธีการสอนแบบอริยสัจหรือการสอนวิธีคิด แบบอริยสัจ จึงถือเป็นกิจกรรมวิธีการจัดการเรียนการสอน ที่มีความน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ในการนำไปสู่การ

แก้ไขปัญหา ที่มีอยู่อย่างมากมายได้เป็นอย่างดี

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การนำหลักพุทธปรัชญาเรื่อง อริยสัจ ๔ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษาของครูใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต ๓ เพื่อแสวงหาหลักการนำเอาหลักพุทธ ปรัชญาเรื่อง อริยสัจ ๔ ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษาตามหลักพุทธปรัชญา อริยสัจ เพื่อนำไปสู่องค์ความรู้ในการแก้ปัญหา ต่างๆ ในชีวิตตามหลักอริยสัจให้เกิดผลที่พึงาม ก่อเกิดความสุขสงบร่มเย็นในสังคมไทยต่อไป

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาการนำหลักพุทธปรัชญา เรื่องอริยสัจ ๔ มาใช้ในการจัดการเรียนรายวิชา สังคมศึกษาของครูในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๓

๒. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษาตามหลักพุทธปรัชญาอริยสัจ ของครูในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต ๓

๓. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะ ต่อการนำหลักพุทธปรัชญาเรื่อง อริยสัจ ๔ มาใช้ ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษาของครูใน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๓

^๔ พระเมธีวชิรจิต, “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กร”, วารสารวิชาการ ธรรมทรรศน์, ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๓ (พฤศจิกายน ๒๕๕๗-กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘) : หน้า ๘๐.

๓. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๓ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๖ รวมนักเรียนทั้งสิ้น ๔,๘๑๘ คน กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๓ จำนวน ๕๖ โรงเรียน ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๖ จำนวน ๓๕๗ คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan)^๕

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น ๒ ตอน คือ ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และตอนที่ ๒ เป็นแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ตามพุทธปรัชญาหลักอริยสัจสี่ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๓ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง ๐.๖๐-๑.๐๐ ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับ

เท่ากับ .๙๑ การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามจำนวน ๓๕๗ ฉบับกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ด้วยตนเอง และได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน ๓๕๗ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและมีเกณฑ์การแปลค่าคะแนนเฉลี่ย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๑.๐๐-๑.๕๐ หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๑.๕๑-๒.๕๐ หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๒.๕๑-๓.๕๐ หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๓.๕๑-๔.๕๐ หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก และค่าเฉลี่ยระหว่าง ๔.๕๑-๕.๐๐ หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

๔. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน ๑๙๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๒ เพศหญิง จำนวน ๑๖๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๘ ส่วนใหญ่มีอายุ ๑๕ ปี จำนวน ๑๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๗ รองลงมาคือ อายุ ๑๔ ปี จำนวน ๑๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๒ และน้อยที่สุดคือ อายุ ๑๖ ปีขึ้นไป จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๕ และส่วนใหญ่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่

^๕ ชัยยงค์ อรรถพวงษ์, “การบริหารกิจกรรมลูกเสือตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอชุมแพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๕”, *วารสารวิชาการธรรมทรรศน์*, ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ตุลาคม ๒๕๕๘) : หน้า ๕๕.

๓ จำนวน ๑๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๑ รองลงมาคือ ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๒ จำนวน ๑๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๖ และต่ำที่สุดคือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๑๐๘ คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๓

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นมัธยมปีที่ ๑-๓ ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ตามหลักพุทธปรัชญาอริยสัจ ๔ ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๓ พบว่า นักเรียน ชั้นมัธยมปีที่ ๑-๓ มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ตามหลักพุทธปรัชญาอริยสัจ ๔ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๔.๓๕ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ข้อที่ ๑๖ คือ นักเรียนได้แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ได้อย่างหลากหลาย โดยค่าเฉลี่ย ๔.๘๓ รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ ๒ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรมีเนื้อหาที่เน้นในการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โดยค่าเฉลี่ย ๔.๖๓ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ ๔ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรในแต่ละระดับชั้นมีความยากเกินไปสำหรับนักเรียน โดยค่าเฉลี่ย ๓.๖๑

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำหลักพุทธปรัชญาอริยสัจ ๔ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษาของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๓ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ที่ตอบแบบสอบถาม ได้เสนอแนะเกี่ยวกับเกี่ยวกับ

การนำหลักพุทธปรัชญาอริยสัจ ๔ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา มากที่สุดคือ การนำหลักพุทธปรัชญาอริยสัจ ๔ มาใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรในแต่ละระดับชั้นควรไม่ยากเกินไปสำหรับนักเรียน จำนวน ๙๓ คน รองลงมาคือ โรงเรียนควรมีสื่อการสอน และแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย จำนวน ๗๗ คน และน้อยที่สุดคือ ครูควรใช้สื่อเทคโนโลยีได้อย่างสร้างสรรค์และน่าสนใจ สอดคล้องกับหลักพุทธปรัชญาอริยสัจ ๔ จำนวน ๕๖ คน

๕. อภิปรายผลการวิจัย

การนำหลักพุทธปรัชญาอริยสัจมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษาของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๓ สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

๑. การนำหลักพุทธปรัชญาอริยสัจมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษาของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๓ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนำหลักพุทธปรัชญาอริยสัจมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษาช่วยผู้เรียนในการแสวงหาข้อมูลแนวคิด ค่านิยม วิธีการคิดหาเหตุผล วิธีการแสดงความคิดเห็นของตนเอง และวิธีการเรียนรู้ในขบวนการเรียนรู้ผู้เรียนจะค่อยๆ สะสมความรู้ และทักษะที่สำคัญที่สุดของการเรียนการสอนคือการเพิ่มพูนความสามารถในการเรียนรู้ เพื่อผู้เรียน

จะมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ผู้เรียนเป็นผู้ทำให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ลดา สังคพิทักษ์^๖ ทำการวิจัยเรื่อง “การวิจัยและพัฒนาการสอนตามขั้นตอนของอริยสัจเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราชจังหวัดอุบลราชธานี” พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะกระบวนการคิดแก้ปัญหาสูงหลังจากการได้รับการสอน ตามขั้นตอนการสอนของอริยสัจก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนการสอนของอริยสัจมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสิงหา จันทน์ขาว^๗ ได้วิจัยเรื่อง “ผลของการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีอริยสัจสี่ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพศศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑” พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพศศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่เรียนด้วยวิธีอริยสัจสี่กับการสอนด้วยวิธีปกติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ และด้านเจตคติของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีอริยสัจสี่หลัง

การทดลองมีคะแนน เฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติ ส่วนในด้านการปฏิบัติมีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติ แต่ก็มีคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกัน และเมื่อนำมาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพศศึกษาของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีอริยสัจ ๔ นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติก็พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติ และด้านการปฏิบัติ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ นักเรียนที่เรียนเรื่องเพศศึกษาด้วยวิธีอริยสัจ ๔ มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีอริยสัจสี่ โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนได้แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ได้อย่างหลากหลาย ทั้งนี้เป็นเพราะวิธีสอนแบบอริยสัจ ๔ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนได้ดี ทำให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบการทำงานเป็นกลุ่มมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน มีความเข้าใจบทเรียนได้รวดเร็วและเข้าใจตนเองมากขึ้น จึงควรสนับสนุนให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลดา ชัยเดช^๘ ได้วิจัยเรื่อง “การ

^๖ พงษ์ลดา สังคพิทักษ์, “การวิจัยและพัฒนาการสอนตามขั้นตอนของอริยสัจสี่ เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช จังหวัดอุบลราชธานี”, **ปริญญานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี), ๒๕๕๓.

^๗ สิงหา จันทน์ขาว, “ผลของการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีอริยสัจสี่ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพศศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), ๒๕๕๐.

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ธรรมชาตค สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ อริยสัจ ๔ วิธีสอนแบบ STAD และการสอนปกติ” พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม เรื่อง ธรรมชาตค ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยใช้วิธีสอนแบบอริยสัจ ๔ และวิธีสอนแบบ STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ สูงกว่ากลุ่ม ตัวอย่างที่เรียนด้วยการสอนตามปกติ อย่างมีนัย สำคัญที่ระดับ .๐๐๑ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ วิธีสอนแบบอริยสัจ ๔ และวิธีสอนแบบ STAD ดังกล่าวมีค่าประสิทธิภาพ ๘๒.๕๔/๘๒.๒๖ และ ๘๑.๖๓/๘๐.๙๑ ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ กำหนด และมีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ ๐.๖๙ และ ๐.๖๕ ตามลำดับ

ข้อเฉลี่ยที่ต่ำสุดคือ นักเรียนสามารถ นำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เป็นเพราะจัดการเรียนรู้ตามขั้นส่ของอริยสัจ ๔ เป็นวิธีการเรียนรู้ที่มีความหมายสำหรับผู้เรียน เพราะผู้เรียนเป็นผู้ศึกษาค้นคว้าหาแนวทางและ เรียนรู้ด้วยตนเองและผู้เรียนได้ฝึกการใช้ทักษะและ กระบวนการต่างๆ ในการเรียนรู้ ซึ่งไม่สอดคล้อง กับงานวิจัยของสมฤทัย วงศ์เสน^๔ ได้วิจัยเรื่อง “รายงานการศึกษา วิชาพระพุทธศาสนา ส ๔๒๑๐๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โดยใช้วิธีการ สอนแบบอริยสัจ ๔” พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม โดยใช้วิธีการสอนแบบอริยสัจ ๔ พบว่า นักเรียนร้อยละ ๑๐๐ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ร้อยละ ๘๔.๔๐ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มี ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ที่ได้รับการสอนโดยวิธี อริยสัจ ๔ อยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกข้อความ และจากการสัมภาษณ์นักเรียนพบว่า นักเรียนสามารถ นำผลจากการเรียนไปใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อ พัฒนาตนเองและพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม

๒. ข้อเสนอแนะของนักเรียนชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ ๑-๓ เกี่ยวกับการนำหลักพุทธปรัชญา อริยสัจ ๔ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษาของครูในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๓ มีรายละเอียดดังนี้ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ข้อที่มีค่าความถี่สูงสุดคือ ครูควรเปิดโอกาส ให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นจากการเรียนรู้ โดยการเขียนอธิบาย การอธิบาย การอภิปราย และ การนำเสนอผลงาน ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดการ

^๔ สมฤทัย วงศ์เสน, “รายงานการศึกษา วิชาพระพุทธศาสนา ส ๔๒๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โดยใช้วิธีการสอนแบบ อริยสัจ ๔”, รายงานการวิจัย, (อุดรธานี : เทศบาลนครอุดรธานี), ๒๕๕๐.

เรียนรู้ตามขั้นตอนทั้ง ๔ ของอริยสัจ เป็นกระบวนการหาความรู้ที่ผู้เรียนจะต้องพยายามค้นคิดแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเองโดยอาศัยหลักการของอริยสัจ ๔ ในพระพุทธศาสนาดังนั้นในชั้นวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล (ขั้นมรรค) ครูจึงควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น โดยผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นให้ข้อมูลย้อนกลับทบทวนเสริมความสำคัญสรุป เชื่อมโยงข้อคิดเห็นของผู้เรียนและบันทึกข้อมูลต่างๆ บนกระดาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ผ่องใส จันทรสมคอย ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนากระบวนการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ ๔” พบว่ากระบวนการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ ๔ การนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจสี่ มาใช้ในการสอน ๓ วงจร ทำให้นักเรียนมีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ที่ผ่านการเรียนวิชาสังคมศึกษา สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจสี่ มีความคิดเห็นต่อดัชนีชี้วัดบทบาทในการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งด้านผู้เรียนและด้านผู้สอน อยู่ในระดับมากทุกตัวบ่งชี้ โดยในด้านผู้เรียน บทบาทและพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกมากที่สุด คือ นักเรียนมีการแสดงความคิดเห็นจากการเรียนรู้โดย

การเขียนอธิบาย การอธิบาย อภิปราย และการนำเสนอผลงาน ตลอดจนการแสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล และนักเรียนฝึกตนเองให้มีวินัยและมีความรับผิดชอบในการทำงาน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๑๖ ส่วนด้านผู้สอน บทบาทและพฤติกรรมที่ผู้สอนแสดงออกมากที่สุดคือ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นจากการเรียนรู้โดยการเขียนอธิบาย การอธิบาย อภิปราย และการนำเสนอผลงาน ตลอดจนการแสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๐๕

๖. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะและข้อค้นพบ (Fact Findings) จากการวิจัยและการอภิปรายผลแล้วสามารถสรุปผล โดยแบ่งเป็น ๒ ระดับ ดังนี้

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัย จึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย โดยรวมอยู่ในระดับสูง ดังนั้นจึงควรสนับสนุนให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพราะวิธีสอนแบบอริยสัจสี่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนได้ดี ทำให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบการทำงานเป็นกลุ่มมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน มีความเข้าใจบทเรียนได้รวดเร็วและเข้าใจตนเองมากขึ้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักเรียนได้แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ได้อย่างหลากหลาย ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น ครูควรจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่นำเอาสาระการเรียนรู้หลายๆ

สาระมาเชื่อมโยงกัน โดยจัดการเรียนรู้ภายในหัวข้อเรื่องเดียวกัน มีการผูกเรื่องเป็นตอนๆ แต่ละตอนจะมีลำดับเหตุการณ์ และใช้คำถามหลักเป็นตัวนำไปสู่กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ตามสภาพจริงลงมือปฏิบัติจริง เน้นทักษะกระบวนการคิด

การวิเคราะห์การตัดสินใจกระบวนการกลุ่ม ตลอดจนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง จึงเป็นการบูรณาการเนื้อหาสาระพร้อมทักษะกระบวนการต่างๆ เข้าด้วยกันทำให้นักเรียนมีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้นครูจึงควรเน้นให้นักเรียนนำผลจากการเรียนไปใช้ในการดำเนิน

ชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสมต่อไป

๒. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย มีข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัย ดังนี้

๒.๑ ควรพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมโดยใช้วิธีสอนแบบอริยสัจ ๔

๒.๒ ควรเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ได้รับการสอนแบบอริยสัจ ๔ กับการสอนตามปกติ

๒.๓ ควรวิจัยและพัฒนาการสอนตามขั้นตอนของอริยสัจเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดแก้ปัญหาสำหรับนักเรียน

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

(๑) วารสาร :

จักรพรรณ วงศ์พรพวิณ. “โลกทัศน์ทางปรัชญาว่าด้วยบ่อเกิดแห่งสรรพวิทยา”. **วารสารวิชาการธรรมทรรศน์**, ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ตุลาคม ๒๕๕๗).

_____. “ปรัชญาการศึกษากับการเรียนรู้ของมนุษย์”. **วารสารวิชาการธรรมทรรศน์**, ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๓ (พฤศจิกายน ๒๕๕๗-กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘).

ชัยยงค์ อรรถพวงษ์. “การบริหารกิจกรรมลูกเสือตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอชุมแพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๕”. **วารสารวิชาการธรรมทรรศน์**, ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ตุลาคม ๒๕๕๘).

พระเมธีวชิรจิต. “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กร”. **วารสารวิชาการธรรมทรรศน์**, ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๓ (พฤศจิกายน ๒๕๕๗-กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘).

ยุทธการณั พรรมเดช. “รูปแบบทีพึงประสงคัในการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพือการเสริมสร้างคุณภาพจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น”. **วารสารวิชาการธรรมทธรศนั**, ปีที ๑๕ ฉบับที ๑ (มีนาคม-มิถุนายน ๒๕๕๘).

(๒) วิทยานิพนธั/คุษณันิพนธั/สารนิพนธั/รายงานการวิจัย :

พงษ์ลดา สังคพิทักษั. “การวิจัยและพัฒนาการสอนตามขั้นตอนของอริยสัจสี่ เพือพัฒนาทักษะกระบวนการคิดแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช จังหวัดอุบลราชธานี”. **ปริญญานิพนธัครุศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๕๓.

วิไลดา ชัยเดช. “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเรื่อง ธรรมจากชาดกสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบอริยสัจ ๔ วิธีสอนแบบ STAD และการสอนปกติ”. **รายงานการวิจัย**. ขอนแก่น : โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก เทศบาลนครขอนแก่น, ๒๕๕๕.

สิงหา จันท์ขาว. “ผลของการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีอริยสัจสี่ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพศศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑”. **วิทยานิพนธัครุศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

สมฤทัย วงศ์เสน. “รายงานการศึกษา วิชาพระพุทธศาสนา ส ๔๒๐๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โดยใช้วิธีการสอนแบบอริยสัจ ๔”. **รายงานการวิจัย**. อุตรธานี : เทศบาลนครอุตรธานี, ๒๕๕๐.